

1.TEXT, PARÀGRAF, FRASE I PARAULA CLAU

1.1. TEXT

Un text està ben escrit si es comprèn fàcilment; si té una *llegibilitat*¹ alta. En el quadre següent trobem les condicions o característiques d'un text entenedor i les característiques que, pel contrari, fan difícil la comprensió d'un text.

LLEGIBILITAT ALTA	LLEGIBILITAT BAIXA
<ul style="list-style-type: none"> • Mots curts i bàsics. • Frases curtes. • Llenguatge concret. • Estructures que afavoreixin l'anticipació. • Presència de repeticions. • Presència de marcadors textuais². • Situació lògica del verb. • Variació tipogràfica: xifres, negreta, cursiva.	<ul style="list-style-type: none"> • Mots llargs i complexos. • Frases més llargues. • Llenguatge abstracte. • Subordinades i incisos massa llargs. • Excessives enumeracions. • Posar els mots importants al final. • Monotonia.

Si observem un text podrem veure que les paraules més bàsiques, corrents, les més utilitzades són les paraules curtes. Les frases llargues dificulten la comprensió del text perquè sovint s'han de rellegir. En la mesura que nosaltres siguem més precisos, més concrets, el lector dubtarà menys en interpretar les nostres paraules. Les construccions sintàctiques no han de sorprendre sinó que han de seguir les estructures naturals. Els mots importants cal que apareguin al principi de la frase i no pas al final. De vegades convé explicar una idea de dues maneres diferents o utilitzar sinònims. Per poder comprendre el sentit que volem donar a una frase o a un paràgraf és necessari utilitzar bé els marcadors textuais; per exemple, per indicar que un paràgraf expressa una idea que es deriva de les idees que s'han aportat en els anteriors paràgrafs, seria oportú encapçalar el paràgraf amb els mots següents: en conseqüència, per consegüent, per tant, així doncs,... Si col·loquem el verb després del subjecte i abans dels complements facilitarem la comprensió. Tenir en compte tots aquests aspectes ens permet escriure en un llenguatge planer.

Els dos textos següents exemplifiquen aquestes condicions de llegibilitat; tots dos expliquen el concepte de *dialecte*, el primer és d'un assaig de difusió i el segon és d'una enciclopèdia.

El mot <i>dialecte</i> és un terme d'ús diari i significa la varietat lingüística usada en una regió geogràfica determinada o per una classe social determinada. Els lingüistes distingeixen sovint entre <i>dialectes regionals i socials</i> . En teoria aquests dos tipus de dialectes són distints, però a Gran Bretanya les dimensions regionals i socials estan relacionades. En poques paraules, com més amunt hom puja en l'escala social, menys variació regional hi ha en la parla. Així, els individus educats de la classe mitjana alta de tota l'illa parlen més o menys de la mateixa	Dialecte m LING Cadascuna de les modalitats que presenta una llengua en les diverses regions del seu domini, delimitades per diverses isoglosses, els parlants d'una de les quals modalitats no tenen gaires dificultats de comprensió amb els parlants de les altres, tot i que tenen consciència de certes diferències entre elles. En el món grec, el terme <i>διαλεκτος</i> significava “conversa”, “discussió” o “parlar”(...) A més d'aquest concepte horitzontal de dialecte n'hi ha un altre de vertical, el de dialecte social o sistema lingüístic d'un grup social determinat,
---	---

1 Segona Daniel Cassany el concepte de *llegibilitat* designa el grau de facilitat amb què es pot llegir, comprendre i memoritzar un escrit.

2 Entenem per marcadors textuais aquelles paraules que estructuraven un text relacionant les frases i els paràgrafs; sovint introdueixen els paràgrafs.

manera, amb molt poques diferències de pronunciació. Però els treballadors agrícoles de Devon i Aberdeen, per posar un cas, és possible que tinguin dificultats considerables per poder entendre's. (Stubbs 1982)	de particularitats sobretot lèxiques, sigui amb una finalitat esotèrica (mal factors, facinerosos, etc.) o bé formant part d'una llengua tècnica o de grup.(GEC)
---	--

1.2. PARÀGRAF

El paràgraf és una unitat inferior al text però superior a la frase. Els paràgrafs estructuren i organitzen el contingut d'un text. Cada paràgraf expressa una sola idea, tracta un sol tema o subtema. Per exemple, en un text curt, d'una o dues pàgines, el primer paràgraf serà d'introducció i l'últim de cloenda final. La quantitat i la grandària d'un paràgraf depèn de la tipologia textual; no és el mateix una narració que una argumentació, però tampoc és el mateix un article d'opinió que una tesi doctoral. En general, es recomana que cada plana tingui entre tres i vuit paràgrafs i que cadascun contingui tres o quatre frases.

1.3. FRASE

Entenem per frase el conjunt de paraules que estan relacionades amb un verb en forma personal; per això considerem el verb el nucli de tota frase. Tots els manuals de redacció recomanen la brevetat de les frases. Per tant, cal fer només els incisos necessaris i col·locar aquests incisos en llocs que no molestin. És a dir, els mots significatius que estan relacionats han d'aparèixer al màxim d'units possible i no pas separats per possibles incisos. Fixem-nos en l'exemple següent:

La pasta, <i>si es prepara amb imaginació</i> , pot ser, <i>fins i tot en els àpats més formals</i> , un plat molt apreciat.	La pasta pot ser un plat apreciat, fins i tot en els àpats més formals, si es prepara amb imaginació.
--	---

L'ordre habitual i entenedor de la frase és el següent: subjecte-verb-complements. Per exemple:

Va córrer la noia, després, cap a la carretera i, amb molta força, va xisclar.	Després la noia va córrer cap a la carretera i va xisclar amb molta força.
--	--

Però també cal tenir en compte que és molt útil donar la informació rellevant al principi de la frase. Les frases subordinades van millor al final; només els complements de lloc i temps poden anar davant perquè són curts. Per exemple:

Aquest matí, <i>mentre els nens feien els deures d'estiu</i> , he llegit el diari.	Aquest matí he llegit el diari <i>mentre els nens feien els deures d'estiu</i> .
--	--

1.4. PARAULA ADEQUADA

Per escollir bé el mot oportú és útil seguir les deu regles següents:

1. NO REPETIR PARAULES (especialment noms, verbs, adjectius o adverbis). La repetició de paraules en poc espai provoca avorriment. Exemple:

En moltes <i>parts del cos</i> com són les mans, les orelles o els peus, s'hi representen tots <i>els òrgans</i> i <i>parts del cos</i> . Incidint sobre aquestes zones es poden crear arcs reflexos que actuïn directament sobre <i>qualsevol òrgan del cos</i> i que solucionin <i>qualsevol</i> anomalia que hi hagi.(AI)	A les mans, les orelles o els peus, s'hi representen tots els òrgans del cos. Incidint sobre aquestes zones es poden crear arcs reflexos que actuïn directament sobre qualsevol punt de l'organisme i que solucionin l'anomalia que hi hagi.
--	--

2. EVITAR CROSSES.

Evitar expressions que no aporten gaire significat. De vegades ens ajuden a construir les frases però si n'abusem ens queda un text carregat i repetitiu, algunes són sempre incorrectes. Exemples:

INCORRECTES
A nivell de
En base a
En funció de

CORRECTES
L'acte de
El fet que
A través de
El procés de
D'alguna manera
En qualsevol cas
personalment
Vull dir que
evidentment
És evident

Per exemple:

<i>Un tema pel qual</i> estic interessada és <i>el relacionat amb</i> els efectes que provoca la droga <i>a nivell</i> esportiu.	Estic interessada en els efectes que provoca la droga en l'esport.
--	--

3. EVITAR ELS MOTS JÒQUER.

Hi ha noms, verbs, adjectius... genèrics que fem servir quan no se'ns acudeixen altres paraules més concretes. Si n'abusem el nostre text perd contingut.

Per exemple, el mot *problema*.

La <i>problemàtica</i> del racisme encapçala tots els diaris.	L' <i>increment</i> del racisme encapçala tots els diaris.
S'han plantejat <i>problemes</i> de tresoreria a	S'han plantejat <i>dificultats</i> de tresoreria a

l'empresa.	l'empresa.
El <i>problema</i> de l'escassetat de pluges són les restriccions en el subministrament d'aigua.	Els <i>efectes</i> de l'escassetat de pluges són les restriccions en el subministrament d'aigua.
Han modificat les disposicions més <i>problemàtiques</i> de la llei.	Han modificat les disposicions més <i>criticades</i> de la llei.

4. PREFERIR ELS MOTS CONCRETES ALS ABSTRACTES.

Ens és molt més fàcil comprendre el significat d'un mot concret que d'un mot abstracte. Els mots concrets tenen un significat més precís, en canvi els mots abstractes poden tenir molts significats i hem d'escollir nosaltres el significat més oportú en funció del context. La interpretació del lector pot ser diferent que la de l'escriptor. Per exemple:

En el vostre relat no heu de <i>tematitzar</i> sobre persones en concret.	En el vostre relat no heu de <i>parlar</i> sobre persones en concret.
---	---

5. PREFERIR PARAULES PLANERES I CURTES.

La paraula corrent sempre facilita la lectura del text.

NO PREFERIBLES	PREFERIBLES
àdhuc	Fins i tot
Car, puix	Ja que, perquè
cloure	tancar
esdevenir	convertir-se
lliurar	donar
quelcom	Alguna cosa
realitzar	fer
signar	firmar
aproximatiu	aproximat
concomitància	semblança
diferenciar	distingir
exemplificar	Posar un exemple
Fer evitació	evitar
finalitzar	acabar
influenciar	influir
profunditzar	aprofundir

INCORRECTES	CORRECTES
concretitzar	concretar
lentificar	alentir
Receptivitzar	Percebre, rebre

vehiculitzar	vehicular
--------------	-----------

6. MARCADORS TEXTUALS

Els marcadors textuais són conjuncions, adverbis o locucions conjuntives que estructurin el text, relacionen frases i ens indiquen la funció del paràgraf que encapçalen ... Tot seguit teniu al vostre abast un llistat molt útil.

PER ESTRUCTURAR EL TEXT. Afecten un paràgraf, apartat ... establint ordre i relacionant les frases indicant-ne el sentit.

• Introduir el tema del text			
L'objectiu principal de ens proposem d'exposar		aquest escrit tracta de ens adreçem a vostè per	
• Encetar un tema nou			
Respecte a pel que fa a el següent punt tracta de	quant a sobre un altre punt és	en relació a	
• Marcar ordre			
En primer lloc en segon lloc en tercer lloc en quart lloc ...	primer segon tercer quart	primerament segonament tercerament	per començar / d'entrada / d'antuvi
en darrer lloc en últim terme		finalment	al final per acabar
• Distingir			
D'una banda per un costat al contrari	de l'altra per l'altre en canvi	d'altra banda per una altra part	
• Continuar sobre el mateix punt			
A més a més endemés a més	després així mateix així doncs	tot seguit d'altra banda	
• Posar èmfasi			
És a dir en altres paraules dit d'una altra manera tal com s'ha dit s'ha de tenir en compte	cal insistir el més important la idea central és convé destacar	o sia això és en efecte val la pena dir	
• Donar detalls			
Per exemple	en particular en el cas de a saber	com a mostra com és ara així	
• Resumir			
En resum	breument	recollint el més important	

resumint recapitulant	en pocs mots/ ras i curt globalment	en conjunt
• Acabar		
En conclusió per concloure	per acabar finalment	així doncs en definitiva
• Indicar temps		
Abans anteriorment poc abans	al mateix temps simultàniament en el mateix moment llavors	després més tard més endavant a continuació tot seguit
• Indicar espai		
A dalt i a baix més amunt i més avall davant i darrera sobre i sota	a la dreta / esquerra al mig / centre a prop i lluny de cara i d'esquena	al centre / costats endins i enfora a l'interior i a l'exterior

PER ESTRUCTURAR LES IDEES. Afecten oracions, frases ...connectant les idees entre si a l'interior de l'oració. Són les conjuncions.

• Indicar causa			
Perquè (+ verb en indicatiu) considerant que	ja que a causa de/que	atès que gràcies a/que	
• Indicar conseqüència			
En conseqüència a conseqüència de per consegüent	per tant així és que cosa que	de manera que per aquest fet	per això doncs
• Indicar condició			
A condició de/que en cas de/que	amb que si	només de/que	posat de/que
• Indicar oposició			
En canvi no obstan	ara bé en contra	amb tot al contrari	tanmateix
• Indicar finalitat			
Perquè (+verb en subjuntiu) amb l'objectiu de/que	per tal de/que la finalitat del qual	a fi que/de	
• Per indicar objecció			
Encara que per bé que	malgrat de/que tot i que		